

SORØ
KOMMUNE

Miljøtilladelse af fjerkræbruget på Tornmarksvej 17, Fjenneslev

udvidelse fra 58 DE til 75 DE.

§ 10

Lov nr. 1572 af
20. december 2006
om miljøgodkendelse
mv. af husdyrbrug

Dato for gyldighed

2. januar 2017

Teknik, Miljø og Drift
Rådhusvej 8
4180 Sorø
Telefon 78 76 07 00

teknik-miljoe@soroe.dk

www.soroe.dk

Sagsnummer: 340-2016-27143

Indholdsfortegnelse

1. Miljøtilladelsens omfang	3
1.1. Resumé	3
1.2. Offentlighed	3
1.3. Klagevejledning m.v.	3
1.4. Gyldighed.....	4
1.5. Meddelelsespligt	4
2. Husdyrhold og staldanlæg	4
2.1. Husdyrholdets størrelse og sammensætning	4
2.2. Nye og eksisterende anlæg på ejendommen	4
2.3. Anvendelsen af bedst tilgængelig teknik (BAT)	5
2.4. Husdyrgødning	5
3. Gener og forurening fra husdyrbrugets anlæg.....	5
3.1. Nabogener	5
3.2. Ammoniakfordampning og naturområder	7
4. Udbringningsarealer	8
4.1. Fjord og hav	9
4.2. Grundvand	10
5. Bilag.....	11
Bilag 1. Anlægstegning	11
Bilag 2. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder.....	12
Bilag 3. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav.....	4

1. MILJØTILLADELSENS OMFANG

1.1. Resumé

Triova ApS, Tornmarksvej 14, 4173 Fjenneslev har ansøgt om en miljøtilladelse til en udvidelse fra 58,82 dyreenheder (DE) i æglæggende høns til 75 DE i æglæggende høns. Udvidelsen sker i den eksisterende stald, og der opføres således ingen nye staldafsnit eller opbevaringsanlæg i forbindelse med udvidelsen.

Den ansøgte bedrift drives under CVR nr. 36493011. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af ansøgningen, og med de ændringer, der fremgår af tilladelsens vilkår. Desuden omfatter miljøtilladelsen en separat vurdering af de dyrkningsarealer, der skal modtage husdyrgødningen fra produktionen.

Ansøgningen om miljøtilladelse er indsendt til Sorø Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 28.09.2016.

Sorø Kommune har vurderet, at der kan meddeles tilladelse af den ansøgte udvidelse i henhold til de gældende regler¹. Tilladelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning og staldsystemer (*vilkår 2.1.1.*)
- Aftale med biogasanlæg eller § 16 godkendte arealer (*vilkår 4.1.1.*)

Nogle af vilkårene i denne miljøtilladelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

- Dokumentation for, at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer er overholdt skal kunne forevises.
- Til dokumentation for afsætning af husdyrgødning, skal gyldige kontrakter med biogasanlæg eller miljøgodkendte aftagere kunne forevises.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i tilladelsen er overholdt – uanset evt. driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skarpere end vilkårene i denne tilladelse.

1.2. Offentlighed

Orientering om udkast til miljøtilladelse blev den 01.12.2016 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen og ansøger selv. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 3 uger. Der indkom ingen bemærkninger til udkastet.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan klage over kommunens afgørelse – dvs. denne godkendelse - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

Klagen skal indsendes til Natur- og Miljøklagenævnet via Klageportalen, som der findes et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klagen skal være modtaget senest den 30.01.2017.

¹ Lov nr. 442 af 13.05.2016 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1.189 af 27.09.2016.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver et gebyr på 500 kroner. Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen.

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4. Gyldighed

Vilkår:

1.4.1. Tilladelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden for 2 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis dyreholdet ikke er fuldt udvidet inden fristens udløb, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke er udnyttet.

1.5. Meddelelsespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne tilladelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 31. juli forud for det kommende dyrkningsår².

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny tilladelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare².

2. HUSDYRHOLD OG STALDANLÆG

2.1. Husdyrholdets størrelse og sammensætning

Vilkår:

2.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Antal årstyr	Antal stipladser	Aldersgrænser	Gennemsnitsvægt	DE
Årshøne, rugeæg, gulvdrift + gødningskumme, skrabe høne	12.750	13.000	17-70 uger	1,89 kg	75
Dyreenheder i alt					75

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres.

2.2. Nye og eksisterende anlæg på ejendommen

Der skal ikke opføres nye bygninger eller opbevaringsanlæg. Den ansøgte udvidelse finder sted i de eksisterende stalde. Nedenfor ses anlægstegning, med staldens placering.

² jf. Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Anlægstegning

Da der ikke opføres nye bygninger eller anlæg i forbindelse med projektet, har kommunen ikke foretaget nogen vurdering af byggeriets påvirkning af landskabet, eventuelle fredninger og beskyttelseslinjer og eventuelle retningslinjer i kommuneplanen.

2.3. Anvendelsen af bedst tilgængelig teknik (BAT)

For § 10 tilladelser vil den generelle miljøregulering med krav til staldindretning, udbringning af husdyrgødning osv. jf. husdyrgødningsbekendtgørelsen, normalt være tilstrækkelig i forhold til BAT vurderingen (bedste tilgængelige teknik), jf. notat af 28. januar 2008 fra Miljøstyrelsen.

I den aktuelle sag, bliver alle dyr opstaldet i dybstrøelse. Der skal ikke opføres nye staldanlæg, og kommunen har ikke fundet begrundelse for at stille yderligere krav til BAT.

Kommunen finder, at de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedst tilgængelige teknik er truffet, og at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

2.4. Husdyrgødning

Al husdyrgødning på ejendommen er fast. Stalden tømmes efter hvert hold (dvs. ca. 1 gang om året). Driften forsøges så vidt muligt indrettet sådan, at gødningen kan køres direkte ud. Men nogle år vil gødningen blive lagt i markstak.

3. GENER OG FORURENING FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

3.1. Nabogener

Der er ca. 280 meter til nærmeste nabobeboelse, ca. 900 meter til nærmeste samlede bebyggelse og ca. 1.600 meter til nærmeste byzone fra staldanlægget.

Der er foretaget lugtberegninger på udvidelsen i Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem. Ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stalden til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Geneafstanden minimum (m)	Aktuelle afstande (m)
Byzone / Sommerhusområde	172	1.660
Samlet bebyggelse	96	928
Enkelt bolig	55	315

Lugtgeneafstandene er beregnet for fuld besætning. Geneafstanden tager udgangspunkt i afstanden fra centrum af et staldanlæg til en nabo/områdegrænse, hvor genekriteriet skal overholdes. Hvis der er flere lugtkilder (flere stalde) beregnes en vægtet gennemsnitsafstand, der tager hensyn til, at der er flere stalde med forskellige emissioner. Det betyder, at afstanden til områdetyperne er beregnet ud fra et teoretisk lugtcentrum. Nærmeste "områdetyper" ses på kortet nedenfor.

Afstanden til nærmeste nabo og samlet bebyggelse

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgeneafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Da der udelukkende produceres fast gødning på ejendommen og stalden kun tømtes efter hvert hold, forventer kommunen kun lugtbidrag fra husdyrgødning ved tømning og udkørsel. Dette kan visse år være sammenfaldende.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra staldventilationen. Lugtgenerne fra staldventilationen kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengøring og staldhygiejne.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.).

Forebyggelse af flueplage kræver først af alt en god gødningshåndtering og en generel god staldhygiejne. Derudover kan der sættes ind med bekæmpelse på særlige steder eller i særlige situationer. Ansøger har oplyst, at generelt følges miljøstyrelsens "Retningslinjer for fluebekæmpelse på og omkring gårde med husdyr".

Det er husdyrbrugets almindelige pligt, at holde stalde, lagre og andre anlæg i forsvarlig rottesikret stand. Derudover holdes i videst mulig omfang ryddeligt omkring ejendommen, for at undgå at tiltrække skadedyr. Eventuel forekomst af rotter skal anmeldes til kommunen, der derefter foretager bekæmpelse.

Fra anlægget kan der fremkomme støvgener i forbindelse med levering af foder. I forbindelse med transporter til og fra markerne samt ved markarbejde kan der opstå støvgener i lokalområdet.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støj- og støvgener på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter. Og kommunen vurderer derudover, at husdyrbruget ligger så langt fra naboer, at det kan drives på stedet uden væsentlige gener for disse.

3.2. Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 3.176 kg N/år i nudrift og 4.049 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stald og lager på 873 kg N/år.

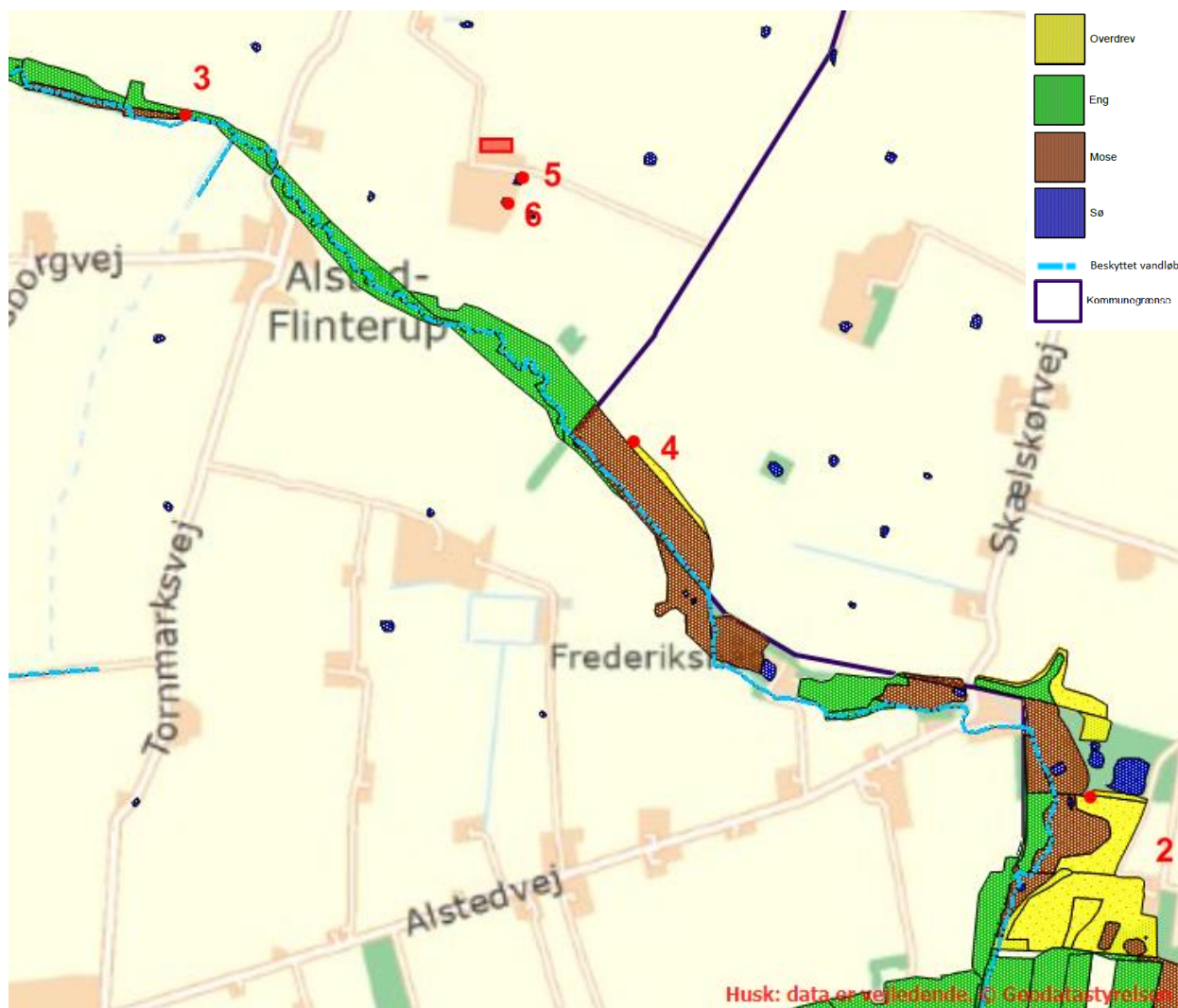
I nærheden af husdyrbruget er der Natura 2000 områder (kategori 1-natur), overdrev omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (kategori 2-natur) og flere mindre overdrev, heder og moser beskyttede efter § 3 i Naturbeskyttelsesloven (kategori 3-natur), men ingen ammoniakfølsom skov (kategori 3-natur).

Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i fem udvalgte naturpunkter er beregnet til 0,1-0,8 kg N/ha per år, hvilket er under afskæringskriteriet på 1,0 kg. I et sjette punkt er merbelastningen beregnet til 2,5 kg N/ha per år. Kommunen vurderer, at dette ikke vil medføre en tilstandsændring, da området er af ringe naturkvalitet uden kvælstoffølsomme arter.

Kommunen vurderer i henhold til Miljøstyrelsens ansøgningssystem, at udvidelsen:

- vil have en neutral effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur)
- ikke vil påvirke naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2-natur) eller heder, moser, overdrev og skove (kategori 3-natur).
- vil have en neutral effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatdirektivet bilag IV
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, der støder op til ejendommens udbringningsarealer.

Kommunen vurderer samlet i henhold til Miljøstyrelsens ansøgningssystem, at udvidelsen kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

Husdyrbrugets (rødt kvadrat) beliggenhed i forhold til naturpunkt 2 - 6 (rød prik).

Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i bilag 2.

4. UDBRINGINGSAREALER

Bedriften afsætter husdyrgødning til 48,13 ha udspretningsarealer, der er aftalearealer med tredjemand. Ifølge husdyrlovens § 16 stk. 2 kan aftalearealer ikke indgå i en tilladelse, hvis det vurderes, at afsætning af husdyrgødning på disse vil kunne påvirke miljøet væsentligt. Der kan nemlig ikke stilles de nødvendige vilkår til driften af arealerne i tilladelsen, fordi arealerne ejes af en anden person. Sådanne arealer skal i stedet have en særskilt § 16-godkendelse, som ejeren af arealet skal anmode om.

Kommunen har vurderet, aftalearealerne separat. Kommunens vurdering er, at aftalearealernes påvirkning på omgivelserne, herunder udvaskningen til Karrebæk Fjord (se vurderingen i afsnit 4.1. "Fjord og hav") ikke vil påvirke miljøet væsentligt. Der er således ikke behov for at stille vilkår til driften af aftalearealerne, og kommunen har vurderet, at de kan indgå i tilladelsen, uden at der udarbejdes en særskilt § 16 areal-godkendelse jf. husdyrloven.

Udbringningsarealerne

Arealernes beliggenhed ses af ovenstående kort, og de mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

4.1. Fjord og hav

Vilkår:

- 4.1.1. Der skal foreligge skriftlig aftale med biogasanlæg eller § 16 gylleaftale om årlig modtagelse af husdyrgødning svarende til 15,9 DE. Aftalerne skal opbevares på bedriften i mindst 5 år. Aftalerne skal altid kunne fremvises for tilsynsmyndigheden.

Udspretningsarealerne i den ansøgte bedrift afvander til Karrebæk Fjord. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra husdyrgodkendelsesloven, ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandområdeplan 2015 - 2021 for Vandområdedistrikt Sjælland. Den detaljerede vurdering ses i bilag 3.

Krav og vurdering ud fra husdyrgodkendelsesloven

Til Karrebæk Fjord stilles der i husdyrgodkendelsesloven maksimale grænser for udledning af både kvælstof og fosfor.

Ingen af arealerne er beliggende indenfor nitratklasser eller fosforklasser.

Arealerne har jordbundstypen lerjord (\geq JB5), og fosfortallet for de marker er angivet til at lavere end 4. Det placerer markerne i fosforklasse 0, hvilket betyder, at husdyrgodkendelsesloven ikke stiller krav til fosforoverskuddet.

Gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem kan krav til maksimalt kvælstof udvaskning og fosforoverskud udregnes om nødvendigt.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning herom.

Vurderingen er, at bidraget med kvælstof og fosfor fra den ansøgte bedrift i sig selv ligger langt under det afskæringskriterium, som Miljøstyrelsen fastsætter som grænsen for væsentlighed.

Husdyrtrykket i de aktuelle oplande har ikke været stigende i perioden 2007 til 2014. Det er derfor kommunens vurdering, at heller ikke projektet i kumulation med andre projekter eller aktiviteter kan medføre skadevirkning på habitatområderne i vandoplandene.

Kommunen vurderer på baggrund af Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland³, at der vil være grundlag for at skærpe beskyttelsesniveauet for bedriftens arealer i oplandet til Tystrup-Bavelse Søerne. Skærpelsen foretages ud fra husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4, punkt 1., kriterium A, hvoraf det fremgår at, på drænede lerjorde med lavere fosfortal end forudsat i de pågældende fosforklasser stilles vilkår om maksimalt fosforoverskud.

Sorø Kommune vurderer, at for drænede lerjorde med fosfortal lavere end 4 skal stilles vilkår om maksimalt fosforoverskud på 4 kg (altså p-kl. 0 rykkes til p-kl. 1).

Kommunen har derfor i miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem gennemført en scenarieberegning, hvor alle udbringningsarealer rykkes til fosforklasse 1. Med den ansøgte mængde udbragt husdyrgødning, viser beregninger i ansøgningssystemet, at fosforoverskuddet på arealet ikke overstiger, hvad der vurderes at kunne medføre en væsentlig påvirkning af habitatområdet.

Krav og vurderinger ud fra Vandområdeplanens mål og rammer

Det fremgår af Vandområdeplan 2015 - 2021 for Vandområdedistrikt Sjælland, at miljømålet for områderne er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Kommunen må derfor, som udgangspunkt, ikke give tilladelse til en øget påvirkning af områderne før "det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag."

Det er kommunens vurdering, at der samlet set ikke er tale om en øget påvirkning som følge af projektet.

I forhold til marine oplande er der således ikke behov for at stille vilkår om begrænsning af kvælstofudvaskningen udover de grænser, der fremkommer af husdyrgodkendelsesloven.

4.2. Grundvand

Ingen af udbringningsarealerne er beliggende indenfor nitratfølsomme indvindingsområder, det er således ikke nødvendigt at stille vilkår om begrænsning af kvælstofudvaskningen udover de generelle regler.

³ Styrelsen for Vand og Naturforvaltning Juni 2016: Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland: <http://svana.dk/media/202857/revideret-vandomraadeplan-sjaelland-d-28062016.pdf>.

5. BILAG

Bilag 1. Anlægstegning

Bilag 2. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Retsgrundlag

Sorø Kommune har vurderet, om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁴. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i husdyrgodkendelsesloven⁵. Endvidere har kommunen vurderet, om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁶. Herved har kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁷.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget.

Beskyttet natur (naturbeskyttelses-, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet)

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår i en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser, også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om højmoser, lobeliesøer, heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug⁸.

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse⁹.

Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetationssammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammensætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

⁴ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁵ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁶ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 1.828 af 16.12.2015 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁷ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁸ Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 44 af 11.01.2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

⁹ Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 44 af 11.01.2016 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegningsområde som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 3.176 kg N/år i nudrift og 4.049 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 873 kg N/år.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Nærmeste Natura 2000 område er Nordlige del af Sorø Sønderkov (EF-habitatområde 141), der ligger omkring 6,9 km vest for driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne er hovedsagligt placeret i tilknytning til ejendommen, og alle ligger mere end 2,5 km fra Natura 2000- områder.

Da ejendommen ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Totalbelastningen og merbelastningen med ammoniak fra ejendommen er beregnet til hhv. 0,1 og 0,0 kg N/ha per år (Tabel I).

Konsekvensvurdering

Naturpunkt 1

Sorø Sønderkov er domineret af løvskov i varierende alder. Området er gennemskåret af Flommen - en skoveng, der ikke er inkluderet i Natura 2000-området. Skoven er bl.a. udpeget som Natura 2000-område, fordi den er levested for den sjældne bille eremit, der lever i gamle, delvist hule træer med solbeskinnede trækroner og stammer. Eremit er en prioriteret art i EU, dvs. at Danmark har et særligt ansvar for at beskytte denne art (se evt. afsnittet "Påvirkning af yngle- rasteområder for bilag IV arter" nedenfor). I den sydlige del findes et større område med den prioriterede skovnaturtype, elle- og askeskov. Desuden er der arealer med bøg på muld og ege-blandskov.

Skoven ligger i et område udpeget som naturområde og økologisk forbindelse i Kommuneplan 2013-2024. Den generelle baggrundsbelastning (nedfaldet fra andre kilder) med kvælstof er i området 13,6 kg N/ha per år.

Da området er kategori 1- natur må totalbelastningen med ammoniak fra stald og lager på arealet ikke overskride mellem 0,2 og 0,7 kg N/ha per år afhængig af hvor mange øvrige husdyrbrug, der er i området.

Efter udvidelsen tilføres samlet 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider nogen af de tilladte totalbelastninger for kategori 1-natur.

Konklusion

Kommunen vurderer, at udvidelsen har en neutral effekt på Natura 2000 området, der ikke vil forhindre områdets naturtyper og arter i at opnå gunstig bevaringsstatus.

Kategori 2- natur

I nærheden af ejendommen er der registreret naturtyper omfattet af kategori 2 f.eks. overdrev større end 2,5 ha eller højmose (Fig. 1).

Naturpunkt 2:

Et overdrev over 2,5 ha og dermed et kategori 2-naturareal. Området består af en mosaik af forskellige naturtyper, blandt andet kuperede overdrevsarealer, der skrånende ned mod Tuel Å og moseområder omkring åen. Overdrevsarealet er beliggende i Ringsted Kommune.

Arealet ligger i et område udpeget som beskyttelsesområde, men udenfor områder udpeget som økologisk forbindelse i Ringsted Kommunes Kommuneplan 2013-2025. Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10 - 20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning (nedfaldet fra andre kilder) med kvælstof er i området 12,7 kg N/ha per år.

Da området er kategori 2- natur må totalbelastningen med ammoniak fra stald og lager på arealet ikke overskride 1,0 kg N/ha per år.

Efter udvidelsen tilføres samlet 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha per år for kategori 2-naturen.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere overdrev og moser beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 1). Det er kommunens vurdering, at der ikke ligger ammoniakfølsom skov nær husdyrbruget.

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha per år, men kan dog efter konkret vurdering tillade mere end 1 kg N/ha per år.

Naturpunkt 3:

En mose, der er omfattet af naturbeskyttelsesloven § 3. Arealet ligger i et område udpeget som naturområde i kommuneplanen 2013. Tålegrænsen for moser ligger i intervallet 15-25 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,7 kg N/ha per år.

Ved udvidelsen tilføres 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I). Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur.

Naturpunkt 4:

Et overdrev, der er omfattet af naturbeskyttelsesloven § 3. Overdrevsarealet er beliggende i Ringsted Kommune. Arealet ligger udenfor områder udpeget som beskyttelsesområder, men indenfor område udpeget til økologisk forbindelse i Ringsted Kommunes Kommuneplan 2013-2025. Tålegrænsen for overdrev ligger i intervallet 10-20 kg N/ha/år, men afhænger af en konkret vurdering af det aktuelle areals naturkvalitet og artssammensætning. Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,7 kg N/ha per år.

Ved udvidelsen tilføres 0,1 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I). Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da denne ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, hvilket er det skrappeste krav kommunen kan stille til kategori 3- natur.

Øvrige naturområder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere søer og enge beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3 (Fig. 1).

Resultater en udvidelse af en produktion i en merbelastning på over 1 kg kvælstof til et naturområde, der er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, skal kommunen vurdere, om denne merbelastning vil føre til en ændring af naturområdets tilstand.

Naturpunkt 5:

En sø på mere end 100 m², der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Søen blev besigtiget den 06.10.2016, den er ca. 375 m² stor. Vandet var ikke uklart eller grumset. Brinkerne over vandlinjen er meget stejle. Under vandlinjen et tykt lag blødt mudder og delvist omsatte ned-

faldne blade, så man kun kunne vade kort ud i søen. Der er formodentlig dårlige iltforhold i bundslammet, men ikke sort slam, og ikke tegn på andehold i nyere tid.

Søen var ret skygget af større træer, men der var alligevel et tykt lag andemad, der dækkede det meste af vandspejlet. Der var ingen andre vandplanter og bemærkelsesværdigt få dyr (hvide og røde myggelarver, få igler, en enkelt våfluelarve (*limnephilidae*) og en del dafnier).

Søen vurderes derfor at være miljøkvalitetsmæssigt ringe, også pga. det meget begrænsede antal arter og individer. Af samme grund, og fordi søen er skygget og kold, kan den ikke have væsentlig betydning for bestande af bilag IV padder, hvis de skulle forekomme i nærområdet.

Den generelle baggrundsbelastning for arealet er 12,7 kg N/ha per år. Ved udvidelsen tilføres 2,5 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I). Sorø Kommune vurderer på ovenstående baggrund at denne merbelastning ikke fører til en ændring af søens tilstand.

Naturpunkt 6:

En sø på mere end 100 m², der er omfattet af Naturbeskyttelsesloven § 3. Også denne sø er ca. 375 m² stor. Vandet var ikke uklart eller grumset. Brinkerne er jævnt skrånende og stensatte. Søen er helt skygget af træer, og der er ingen vand- eller brinkplanter. Der er et meget tykt lag mudder og nedfaldne blade og dårlige iltforhold i bunden, men dog ikke sort slam nær bundlagets overflade eller tegn på andehold.

Der var bemærkelsesværdigt fåtalligt dyreliv (mange røde myggelarver, et par dovenfluelarver, sorte myggelarver og dafnier).

Der er ikke fundet arter med store krav til miljøtilstanden, men der er forholdsvis mange røde myggelarver, også helt øverst i bundlagene, hvilket viser, at der er iltfattige forhold til stede.

Søen vurderes derfor at være miljøkvalitetsmæssigt ringe, også pga. det meget begrænsede antal arter og individer. Af samme grund, og fordi søen er skygget og kold, kan den ikke have væsentlig betydning for bestande af bilag IV padder, hvis de skulle forekomme i nærområdet.

Det er i dette tilfælde ikke nødvendigt at stille krav til den maksimalt tilladte merbelastning med ammoniak på arealet, da der ved udvidelsen tilføres 0,8 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider 1,0 kg N/ha per år, der er det skrappeste krav kommunen kan stille for naturområdet.

Kommunen vurderer samlet, at ammoniakbelastningen fra stald og lager har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1-6, Tabel I).

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Screening

Sorø Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget eller udbringningsarealerne, men følgende arter omfattet af bilag IV kan have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Flere arter af flagermus findes udbredte i det meste af kommunen, ofte tilknyttet gammel skov (kategori 3 natur). Arterne vurderes dog generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Eremit *Osmoderma eramita* findes i Natura 2000 området nr. 160, Nordlige del af Sorø Sønder-skov (EF-habitatområde nr. 141), hvor den er det væsentligste udpegningsgrundlag. Arten er knyttet til gamle løvtræer med smuldfyldte hulheder, typisk i gammel skov (kategori 3 natur). Arten vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Hasselmus *Muscardinus avellanarius* findes i dele af kommunens sydvestlige hjørne, hvor den især er knyttet til tæt skov under 10 m højde med stor artsdiversitet af træer og buske og mange brombærbuske, tjørne- og rønnebærtræer. Arten vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Odder *Lutra lutra* forekommer i kommunen i en tynd bestand tilknyttet Åmose Å systemet, hvor den indgår i udpegningsgrundlaget for Natura 2000 område nr. 156, Store Åmose, Skarre Sø og Bregninge Å (EF-habitatområde H137). Arten lever overvejende i beskyttede vandløb og tilknyttede moser, søer, skov mv. Den vurderes generelt ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, løvfrø *Hyla arborea*, stor vandsalamander *Triturus cristatus* og markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Kommunen. Strandtudse *Bufo calamita* forekommer i grusgravsområder omkring Lyng Huse/ Stokkehuse/ Bromme. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Udbringningsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Sorø Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på bilag 10 rapporten "BUFFERZONER omkring særlig sårbar natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåret kvælstof fra danske landbrugsejendomme".

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område er Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen (EF-habitatområde nr. 194), der på Susåens strækning ved Vrangstrup ligger omkring ca. 2,4 km syd for udbringningsarealerne. Der vil derfor ikke være en målbar ammoniakbelastning fra udbringningsarealerne i kanten af habitatområdet.

Øvrig beskyttet natur

Udbringningsarealerne støder flere steder op til ammoniakfølsomme naturområder (Fig. 2). Disse områder kan indeholde yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, så som spidssnudet frø, løvfrø, stor vandsalamander og arter af flagermus.

Ved udbringning af husdyrgødning vil merbelastningen med ammoniak på nærliggende naturområder ikke kunne overstige 1 kg N/ha per år – uanset typen af husdyrgødning før og efter og uanset dyretryk før og efter. Det er derfor kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer, ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende § 3 beskyttede områder og dermed heller ikke beskadige yngle-/rasteområder for bilag IV-arter.

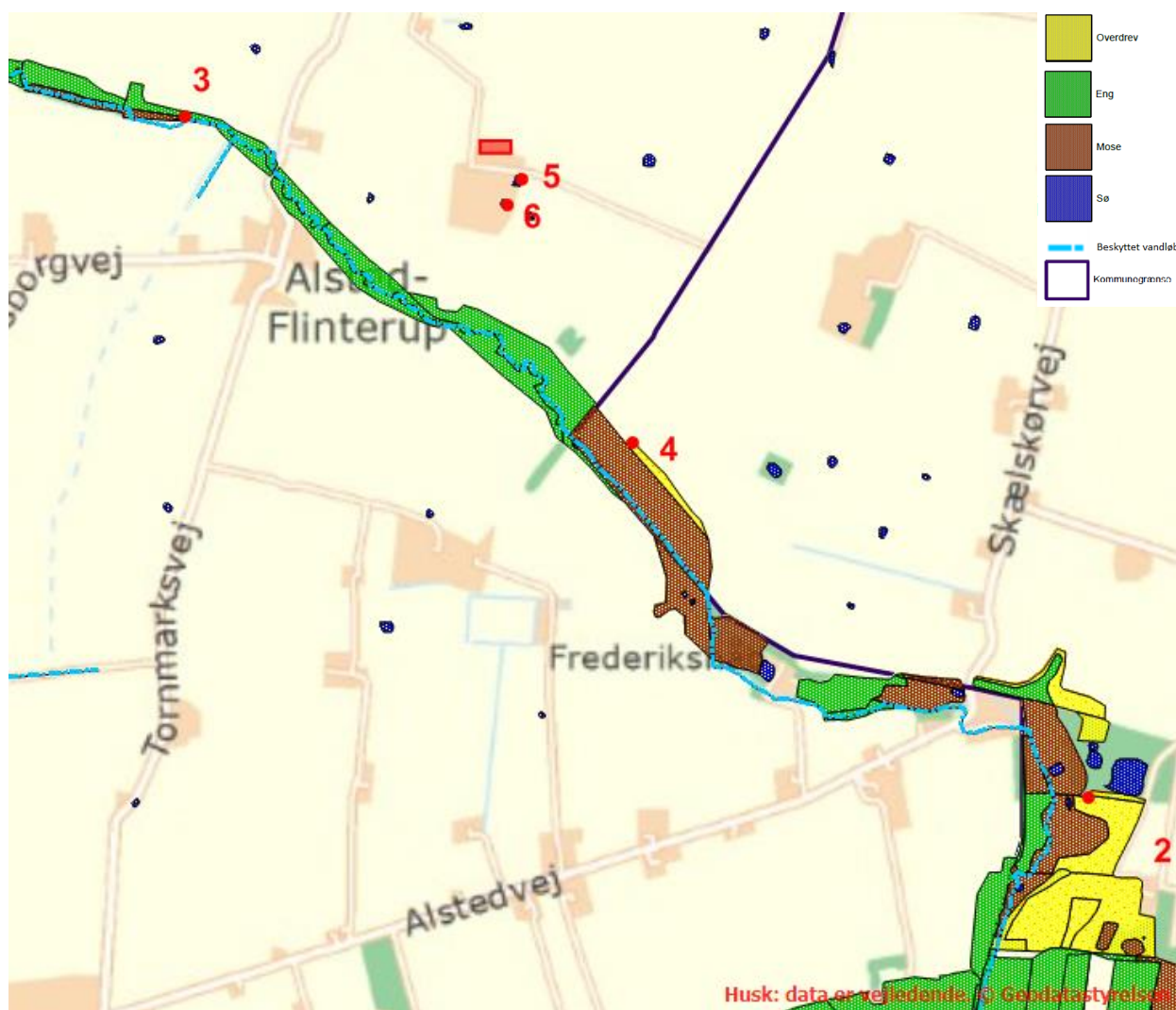
Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luftfoto, besigtigelse af arealer, beregning af ammoniakbelastning i miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Tabel I: Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter.

Naturpunkt	1	2	3	4	5	6
Naturtype	Natura 2000	Overdrev	Mose	Overdrev	Sø	Sø
Natur-kategori	1	2	3	3	-	-
Naturkvalitet	-	-	-	-	Ringe	Ringe
Vurderingsmetode*	C	C	C	C	B	B
Tålegrænse (kg N/ha per år)		10 – 20 kg/ha	15-25 kg/ha	10-20 kg/ha		
Baggrundsbelastning (kg N/ha per år)	13,6	12,7	12,7	12,7	12,7	12,7
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,0	0,0	0,1	0,1	2,5	0,8
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	-	-	(1,0)	(1,0)	-	(1,0)
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,1	0,1	0,5	0,3	11,6	3,6
Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)	0,2 – 0,4 - 0,7	1,0	-	-	-	-
Afstand fra stald og lager til natur- punkt^ (m)	6.900	1.700	460	610	50	100
Besigtiget (dato)					06-10-2016	06-10-2016
Planstatus	Naturområde Økologisk forbin- delse	Beskyttelsesom- råde	Naturområde Økologisk forbin- delse	Økologisk forbin- delse	-	-

*Vurderingen er foretaget ud fra metode A) sommerbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) B) vinterbesigtigelse (på basis af registrering af strukturelle forhold og arter på arealet) C) naturvurdering kontor (på basis af luftfotos, topografi, tidligere besigtigelser, planstatus mv.). ^Afstand fra stald og lager er opgivet som kortest afstand fra nærmeste stald/lager til naturpunktet.

Figur 1. Husdyrbrugets (rødt kvadrat) beliggenhed i forhold til naturpunkt 2-6 (rød prik).

Figur 2. Husdyrbrugets udbringningsarealer beliggenhed i forhold til beskyttet natur og vandløb.

Bilag 3. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav

Udspretningsarealerne i den ansøgte bedrift afvander til Karrebæk Fjord. Påvirkningen fra husdyrbruget skal derfor vurderes ud fra husdyrgodkendelsesloven, ud fra habitatdirektivet og i forhold til mål og rammer i den statslige Vandområdeplan 2015 - 2021 for Vandområdedistrikt Sjælland¹⁰.

Krav og vurdering ud fra husdyrgodkendelsesloven

Til Karrebæk Fjord stilles der i husdyrgodkendelsesloven maksimale grænser for udledning af kvælstof gennem nitratklasser og udledning af fosfor gennem fosforklasser.

Nitratklasser

Alle udspretningsarealerne ligger i Nitratklasse 0, hvilket indebærer, at der ikke iflg. husdyrgodkendelsesloven ikke stilles skærpede krav udover de almindelige harmoniregler.

Fosforklasser

Samtlige udspretningsarealer afvander til Natura-2000 vandområder, der er overbelastede med fosfor. Når jordbundstypen på udspretningsarealet er lerjord, der er drænet, eller der er tale om lavbundsarealer har Danmarks Jordbrugsforskning vurderet, at der kan være risiko for udvaskning af overskydende fosfor til de sårbare vandområder. Derfor er der fastsat regler om størrelsen af fosforoverskuddet (fosforoverskuddet er den mængde fosfor, der tilføres pr. ha mere, end der fraføres med afgrøderne). Hvis jordens fosfortal er over 6, kræves der fosforbalance for at opfylde kravet.

Arealerne har jordbundstypen lerjord (\geq JB5), og fosfortallet for de marker er angivet til at lavere end 4. Det placerer markerne i fosforklasse 0, hvilket betyder, at husdyrgodkendelsesloven ikke stiller krav til fosforoverskuddet.

Krav og vurdering ud fra habitatdirektivet for arealer ved afvanding til Karrebæk Fjord

Det er kommunens vurdering, at en forøget udledning af kvælstof og fosfor fra oplandet vil kunne medføre en merbelastning af habitatområdet H194 (Suså med Tystrup-Bavelse Sø og Slagmosen) samt af det kystnære habitatområde 148 (Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde).

Kommunen skal derfor foretage en vurdering af, om udvidelsen af husdyrbruget i sig selv eller i sammenhæng med andre projekter vil kunne medføre en væsentlig belastning for habitatområderne.

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning herom. I vejledningen har styrelsen opstillet to afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning:

1. Påvirkning fra projektet i sig selv.
Kvælstof/fosfor-udvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1 % hvis der er tale om vandområder, der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret.
2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

Oplandet, der antages at påvirke vandområdet mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde, kaldes i Miljøstyrelsens opgørelse over dyretryk for "Karrebæk Fjord", hvilket er sammenfaldende med den del af hovedvandopland, der i vandområdeplanen betegnes Karrebæk Fjord.

¹⁰ Styrelsen for Vand og Naturforvaltning Juni 2016: Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland: <http://svana.dk/media/202857/revideret-vandomraadeplan-sjaelland-d-28062016.pdf>

Tabel III: Beregning af kvælstofudvaskning fra arealer i oplandet til Karrebæk Fjord

Generel udvaskning til Karrebæk Fjord	
Opland til Karrebæk Fjord	110.521 ha
Forventet udvaskning til Karrebæk Fjord 2015 ¹¹	1.330.000 kg N/år
Udvaskning til Karrebæk Fjord fra dette husdyrbrugs udspretningsarealer	
Reduktionspotentiale 51-75 %, middel	63 %
Udspretningsarealer i Karrebæk Fjordoplandet	48,13 ha
Maksimal udvaskning – udvaskning fra planteavlbrug ^{^^}	37,6 kg N/ha/år
Samlet udvaskning til Karrebæk Fjord fra husdyrbrugets arealer (37,6*0,37*48,13)	669,58 kg N/år
Ansøgt kvælstofbidrag af samlede kvælstofbidrag til Karrebæk Fjord	0,05 %

^{^^} Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven, skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning fremgår at den konkrete ansøgning i miljøstyrelsens elektroniske ansøgningsystem.

Som det fremgår af tabellen vil udspretning af husdyrgødning på de ansøgte arealer bidrage med omtrent 0,05 % af den samlede udvaskning til oplandet til Karrebæk Fjord.

Fosfor

Reguleringen af fosfor er rettet mod oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor, og omfatter drænedede lerjorde og lavbundsarealer, herunder drænedede og grøftede sandjorde. Lavbundsarealer er dog kun omfattet, såfremt de er detailafvandet ved dræning eller grøftning, og såfremt der er et lavt indhold af jern vurderet ud fra okkerklassificeringen.

Natur og Miljøklagenævnet finder (jf. NMK-133-00045), at den tilgængelige forskningsbaserede viden om tab af fosfor fra udbringningsarealer til vandmiljøet må anses for at være begrænset, og at der ikke for tiden findes videnskabeligt anerkendte modeller eller metoder, der kan fastslå, hvor stor en mængde fosfor der udvaskes til vandmiljøet fra nærmere angivne udbringningsarealer. Nævnet lægger derfor til grund, at reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, afsnit C (det generelle beskyttelsesniveau for fosforoverskud) - suppleret med adgangen til at fastsætte skærpede vilkår efter bekendtgørelsens § 11, stk. 2-4, jf. bilag 4, afsnit 2 - gør op med reguleringen af fosforoverskuddet i sager efter husdyrgodkendelsesloven.

Det ansøgte projekt overholder det beskyttelsesniveau for fosfor, der følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 (se afsnittet ovenfor vedr. "fosforklasser"). Af Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland¹² fremgår det, at Tystrup-Bavelse søerne er næringsstofbelastet med fosfor og mål opfyldelse ikke nås i 2021. Søernes tilstand er henholdsvis dårlig og ringe. Sorø Kommune vurderer derfor, at fosforoverskuddet til søerne skal minimeres.

På denne baggrund vurderer kommunen, at der vil være grundlag for at skærpe beskyttelsesniveauet for bedriftens arealer i oplandet til Tystrup-Bavelse Søerne. Skærpelsen vil kunne foretages ud fra husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4, punkt 1., kriterium A, hvoraf det fremgår at, på drænedede lerjorde med lavere fosfortal end forudsat i de pågældende fosforklasser stilles vilkår om maksimalt fosforoverskud.

¹¹ Naturstyrelsen 2011, rev. 2014: Vandplan 2009-2015. Smalandsfarvandet. Hovedvandopland 2.5. Vanddistrikt: Sjælland: http://naturstyrelsen.dk/media/129464/25-smaalandsfarvandet_med_forside.pdf

¹² Styrelsen for Vand og Naturforvaltning Juni 2016: Vandområdeplan 2015-2021 for Vandområdedistrikt Sjælland: <http://svana.dk/media/202857/revideret-vandomraadeplan-sjaelland-d-28062016.pdf>.

Sorø Kommune vurderer, at for drænede lerjorde med fosfortal lavere end 4 skal stilles vilkår om maksimalt fosforoverskud på 4 kg (altså p-kl. 0 rykkes til p-kl. 1) og for drænede ikke-lerjorde stilles vilkår afhængig af fosfortallet, svarende til reglerne for drænede lerjorde.

Kommunen har derfor i miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem gennemført en scenarieberegning (skema nr. 93880), hvor alle udbringningsarealer, der som følge af jordbundstype og fosfortal er placeret i fosforklasse 0, rykkes til fosforklasse 1. Beregningen viser på dette grundlag, at det maksimalt tilladte fosforoverskud i gennemsnit for hele bedriften er 20,7 kg fosfor/ha pr. år. Fosforoverskuddet for det ansøgte projekt er udregnet til 16,9 kg fosfor/ha pr. år, og målet er dermed nået.

Det er på denne baggrund Sorø Kommunes vurdering, at fosforoverskuddet ikke medfører en væsentlig påvirkning af habitatområdet.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Miljøstyrelsen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Karrebæk Fjord" i perioden fra 2007 til 2015 er sket en nedgang i det samlede antal DE fra 35.592 til 27.979.

Kommunen har vurderet, at der ikke er noget, der tyder på, at udviklingen i Tystrup Bavelse søernes opland skulle være anderledes end i hele oplandet for Karrebæk Fjord. Sorø Kommune vurderer, at opgørelse er retvisende i forhold til udviklingen i oplandet, og at der derfor ikke er behov for at supplere disse oplysninger.

Kommunen vurderer derudover ikke, at der er andre væsentlige kilder til næringsstofudvaskning, der kan virke i kumulation med udvaskningen fra oplandets husdyrproduktion.

Krav og vurderinger ud fra Vandområdeplanens mål og rammer

Det ansøgte projekt udleder til Karrebæk Fjord, der er en delmængde af "Smålandsfarvandet". Det fremgår af Vandområdeplan 2015 - 2021 for vandområdedistrikt Sjælland, at miljømålet for området er "god tilstand", og at dette mål ikke er opfyldt. Kommunen må derfor, som udgangspunkt, ikke give tilladelse til en øget påvirkning af området før "det er godtgjort, at miljømålet uanset tilladelsen kan nås ved hjælp af andre tiltag."

Det er i habitatvurderingen ovenfor godtgjort, at det ansøgte projekt hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø Karrebæk Fjord som følge af udledning af kvælstof. Afskæringskriteriet for projektets påvirkning i sig selv hviler på den præmis, at en mertilførsel på op til 1 % i oplandet i sig selv ikke vil kunne føre til en målbar miljømæssig effekt¹³. Det er derfor kommunens vurdering, at projektet ikke øger påvirkningen af området.

Det er i habitatvurderingen ovenfor ligeledes godtgjort, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter.

¹³ Jf. Kammeradvokatens notat af 25.06.2010 til Miljøstyrelsen